

بررسی تاثیر قارچ رنگین کمان (*Trametes versicolor*) و قارچ سرداب (*Coniophora puteana*)

بر کاهش جرم فراورده‌های مرکب ساخته شده از چوب/پلی پروپیلن

آرش حسن پور^{۱*}، بهزاد بازیار^۲، حبیب الله خادمی اسلام^۲ و امیر هومن حمصی^۳

*- مسئول مکاتبات، کارشناس ارشد صنایع چوب و کاغذ، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات
پست الکترونیک: arash863@yahoo.com

۲- استادیار، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

۳- دانشیار، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

تاریخ پذیرش: اسفند ۱۳۸۸

تاریخ دریافت: تیر ۱۳۸۸

چکیده

امروزه بیش از ۱۰ درصد از مواد مرکب چوب - پلاستیک مصارف ساختمانی دارند که قسمت عمده آنها در محوطه‌های بیرونی مصرف می‌شوند. با توجه تاثیر زیاد پوسیدگی قارچی بر خواص فیزیکی و مکانیکی مواد مرکب، بررسی دوام این محصولات در برابر عوامل مخرب بیولوژیک اهمیت ویژه‌ای دارد و مصرف کنندگان باید از کارایی این مواد در شرایط سرویس و دوام آنها در برابر عوامل مخرب فیزیکی، مکانیکی و بیولوژیکی مطمئن باشند. در این تحقیق مقایسه اثر کاهش جرم (به عنوان فاکتور ثابت) دو قارچ مولد پوسیدگی سفید (*Trametes versicolor*) و پوسیدگی قهوه ای (*Coniophora puteana*) بر روی ترکیب‌های فراورده‌های مرکب چوب-پلاستیک با نسبت وزنی ۴۰، ۵۰، ۶۰ و ۷۰ در صد الیاف پس از ۴، ۸، ۱۲ و ۱۶ هفته مجاورت با قارچ مورد بررسی قرار گرفته است. محاسبه‌ها نشان داد با افزایش نسبت ماده چوبی در ترکیب اولیه اثرات کاهش جرم توسط دو قارچ بیشتر می‌شود. همچنین با افزایش زمان مجاورت از ۱ تا ۴ ماه فاکتور افزایش کاهش جرم روند صعودی دارد. به طوری که بیشترین مقدار کاهش جرم در ۱۶ هفته پس از مجاورت، و در ترکیب حاوی ۷۰ درصد ماده چوبی مشاهده شد. همچنین در ترکیبها و زمان‌های مجاورت یکسان مقدار کاهش جرم ایجاد شده توسط قارچ رنگین کمان (*Trametes versicolor*) بیشتر از قارچ پوسیدگی سرداب (*Coniophora puteana*) است.

واژه‌های کلیدی: مواد مرکب چوب-پلاستیک، کاهش جرم، قارچ رنگین کمان، قارچ پوسیدگی سرداب

مقدمه

فراورده‌های مرکب به هجوم عوامل مخرب زنده مانند قارچ‌های چوب‌خوار و همچنین تاثیر زیاد پوسیدگی قارچی بر خواص فیزیکی مواد مرکب، بررسی دوام این محصولات در برابر عوامل مخرب بیولوژیک اهمیت ویژه‌ای دارد. قارچ رنگین کمان از قارچ‌های ساپروفیت

از جمله محصولات جدیدی که تقریباً از سال ۱۹۹۲ میلادی به بازار مصرف دنیا عرضه شده فراورده‌های مرکب حاصل از اختلاط الیاف طبیعی - پلاستیک می‌باشد. با توجه به مستعد بودن الیاف طبیعی مورد استفاده در

کاهش جرم نمونه‌های پهن‌برگ در برابر قارچ‌های *Tramete versicolor*, *Gleophyllum trabeum lepidus* و *Letinus* مورد بررسی قرار گرفت و بر مبنای وزن خشک اولیه (قبل از مجاورت با قارچ) ۲۲ درصد گزارش شد. پندلتون و هوفارد^۲ (۲۰۰۳) دوام طبیعی^۳ کامپوزیت روزن رانی شده حاصل از چوب-پلی‌اتیلن با دانسیته بالا (HDPE) را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که با افزایش میزان HDPE در ترکیب کامپوزیت‌ها از حساسیت نمونه‌ها نسبت به فاکتور کاهش وزن در خلال تست‌های پوسیدگی کاسته می‌شود. ناکایاما و همکاران^۴ (۲۰۰۱) تحقیقاتی با عنوان بررسی دوام طبیعی فرآورده‌های مرکب حاصل از الیاف گویول^۵ و پلی‌اتیلن سنگین در برابر قارچ رنگین کمان را مورد بررسی قرار داد نتایج نشان داد در اثر مجاورت با قارچ رنگین کمان مقدار درصد کاهش جرم نمونه‌ها افزایش یافتند. نادعلی^۱ (۱۳۸۵) دوام دو نوع فرآورده مرکب حاصل از الیاف طبیعی باگاس و پلی پروپیلن و MDF را در برابر قارچ رنگین کمان را با روش kolleschale مورد مطالعه قرار داد و پس از ۱ تا ۴ ماه مجاورت قارچ مذکور با نمونه‌های آزمونی، درصد کاهش جرم، مقاومت خمشی، مدول الاستیسیته، مقاومت به ضربه، سختی، درصد رطوبت و مقدار جذب آب را اندازه‌گیری کرد. نتایج حاصله نشان دادند که کلیه خواص مکانیکی مورد بررسی در نمونه‌ها بعد از مجاورت با قارچ کاهش یافته‌اند و مقدار درصد جذب آب نمونه‌ها پس از مجاورت با قارچ افزایش یافت. جناتوسکی و مه^۱ (۲۰۰۳). آزمایش‌های مربوط به فرآورده‌های مرکب چوب-پلاستیک را زمینه ارزیابی روش‌های استاندارد آزمایش، به ۳ دسته (جذب آب، هوازدگی، دوام قارچی) تقسیم نمودند. میانگین درصد

شایع و خطرناک گونه‌های چوبی به ویژه پهن‌برگان می‌باشد و شدیداً چوب را تخریب نموده و از مقاومت‌های آن می‌کاهد. قارچ سرداب، معمول‌ترین قارچ مولد پوسیدگی می‌باشد. پوسیدگی سرداب در سرتاسر اروپا معمول بوده و باعث پوسیدگی قهوه‌ای هم در سوزنی‌برگان و پهن‌برگان می‌شود. بنابراین قارچی موفق محسوب می‌شود. در تحقیق حاضر تاثیرات این دو قارچ بر کاهش جرم فرآورده‌های مرکب بررسی و مقایسه شد. پورعباسی^۱ (۱۳۸۴) دوام فرآورده‌های مرکب حاصل از چهار نوع الیاف طبیعی مشتمل بر الیاف کنف، سبوس برنج، کاغذ روزنامه و آرد چوب‌افرا با نسبت‌های ۲۵ و ۵۰ درصد وزنی و پلی‌اتیلن سنگین در برابر قارچ رنگین کمان را مورد بررسی قرار داد نتایج نشان داد در اثر مجاورت با قارچ رنگین کمان مقدار درصد کاهش جرم نمونه‌ها افزایش یافتند. نادعلی^۱ (۱۳۸۵) دوام دو نوع فرآورده مرکب حاصل از الیاف طبیعی باگاس و پلی پروپیلن و MDF را در برابر قارچ رنگین کمان را با روش kolleschale مورد مطالعه قرار داد و پس از ۱ تا ۴ ماه مجاورت قارچ مذکور با نمونه‌های آزمونی، درصد کاهش جرم، مقاومت خمشی، مدول الاستیسیته، مقاومت به ضربه، سختی، درصد رطوبت و مقدار جذب آب را اندازه‌گیری کرد. نتایج حاصله نشان دادند که کلیه خواص مکانیکی مورد بررسی در نمونه‌ها بعد از مجاورت با قارچ کاهش یافته‌اند و مقدار درصد جذب آب نمونه‌ها پس از مجاورت با قارچ افزایش یافت. جناتوسکی و مه^۱ (۲۰۰۳). آزمایش‌های مربوط به فرآورده‌های مرکب چوب-پلاستیک را زمینه ارزیابی روش‌های استاندارد آزمایش، به ۳ دسته (جذب آب، هوازدگی، دوام قارچی) تقسیم نمودند. میانگین درصد

مواد و روشها

قارچ خالص شده رنگین کمان (*Trametes versicolor*) از مجتمع آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهیه شد و نمونه قارچ خالص شده مولد پوسیدگی سرداب (*Coniophora puteana*) از آزمایشگاه حفاظت چوب دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران تهیه شد.

2-pendelton & hoffard

3- durability

4-Nakayama et al

5-Parthenium argentatum, Gray

1-Gnatowski & mah

نمونه برداری

جهت انجام این تحقیق نمونه‌های فرآورده‌های مرکب با مشخصات جدول ۱ تهیه شدند. تخته‌های ساخته شده به صورت پروفیل و با ابعاد $25\text{cm} \times 25\text{cm}$ و به ضخامت اسمی 1cm با دانسیته 0.9 gr/cm^3 از دانشکده منابع طبیعی

دانشگاه تربیت مدرس تهیه شد. تخته‌ها بر اساس استاندارد (DIN52176)، توسط اره گرد رومیزی به ابعاد مورد نیاز جهت آزمون کاهش جرم تبدیل شدند. محیط کشت مالت اکستراکت آگار، ساخت کمپانی مرک^۱ آلمان به عنوان محیط کشت قارچ‌های مورد بررسی استفاده شد.

جدول ۱- ترکیبات تیمارها

شماره تیمار	کد تیمار	میزان نرمه‌های چوب (درصد)	میزان MAPP ^۲ (درصد)	میزان PP ^۳ (درصد)
۱	A ^۱ M ^۲	۴۰	۲	۵۸
۲	A ^۲ M ^۰	۵۰	۰	۵۰
۳	A ^۲ M ^۲	۶۰	۲	۴۳
۴	A ^۳ M ^۲	۷۰	۲	۳۸

تهیه محیط کشت

برای تهیه هر لیتر محیط کشت ۴۸ گرم مالت اکستراکت آگار در یک ارلن به ظرفیت ۱۰۰۰ cc محتوی آب مقطر ریخته شد و بر روی هیتر مغناطیسی، تا زمانی که محلول صاف و یکنواختی به دست آید مرتباً به هم زده شد. از این مایع کشت به میزان ۶۰ cc در هر شیشه Kolle ریخته شد. به منظور استریل کردن در داخل اتوکلاو با دمای ۱۲۰ درجه سانتی‌گراد و فشار $1/5\text{kg/cm}^2$ به مدت ۲۰ دقیقه قرار داده شدند. سپس شیشه‌های Kolle از اتوکلاو خارج شدند تا سرد شوند.

شدند. چون شرایط اپتیمم رشد برای قارچ‌های مولد پوسیدگی سفید و سرداب متفاوت است از ۲ انکوباتور جداگانه جهت مجاورت نمونه‌ها با قارچ‌ها استفاده شد.

شرایط بهینه رشد

برای قارچ عامل پوسیدگی سفید (*Trametes Vesicolor*) دمای ۳۰-۲۵ درجه سانتی‌گراد، ۷۵ درصد رطوبت نسبی و برای قارچ عامل پوسیدگی قهوه‌ای (*Coniophora Puteana*)، ۲۵-۲۰ درجه سانتی‌گراد و ۷۰-۳۰ درصد رطوبت نسبی است پس از مجاورت با قارچ پس از ۴، ۸، ۱۲ و ۱۶ هفته، بلافاصله نمونه‌ها وزن

انتقال نمونه‌های قارچ بر روی محیط کشت

برای انتقال، ابتدا داخل هود نمونه‌های فرآورده‌های مرکب بر روی پایک‌های شیشه‌ای قرار داده شدند. شیشه‌های Kolle حاوی نمونه‌های فرآورده مرکب بعد از مجاورت با قارچ‌های مولد پوسیدگی سفید و سرداب، جهت کنترل رطوبت نسبی و دما به انکوباتور منتقل

-
1. merck
  2. مالتیک انیدرید پلی‌پروپیلن
  3. polypropylene

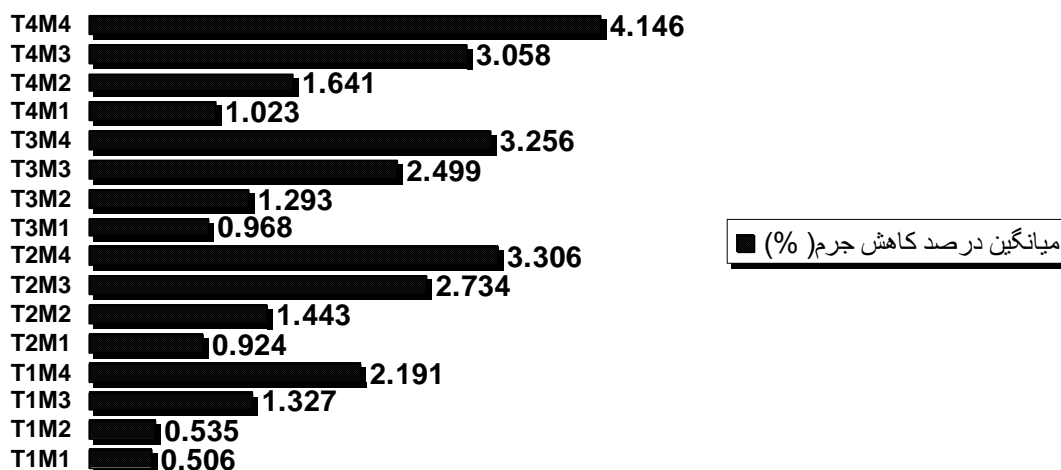
نتایج

- بررسی درصد کاهش جرم و دوام طبیعی نمونه‌ها پس از مجاورت با قارچ رنگین کمان، می‌انگین درصد کاهش جرم نمونه‌های فرآورده مرکب حاصل از ۱۲ تکرار، در جدول ۲ و شکل ۱ آمده است.

شدند، و وزن خشک آنها به دست آمد. با توجه به وزن خشک نمونه‌ها قبل از مجاورت (وزن اولیه) و وزن خشک آنها بعد از مجاورت با قارچ (وزن ثانویه) درصد کاهش جرم هر نمونه محاسبه گردیدند نتیجتاً کاهش وزن از طریق رابطه زیر محاسبه گردد.

$$\text{وزن خشک ثانویه} - \text{وزن خشک اولیه} = \frac{\text{وزن خشک ثانویه}}{\text{وزن خشک اولیه}} \times 100 = \text{درصد کاهش وزن}$$

میانگین درصد کاهش جرم (%) (قارچ عامل پوسیدگی سفید)

شکل ۱- میانگین درصد کاهش جرم فرآورده‌های مرکب پس از ۴-۱ ماه مجاورت با قارچ مولد پوسیدگی سفید

مجاورت با قارچ مولد پوسیدگی قهوه ای نشان می دهد.

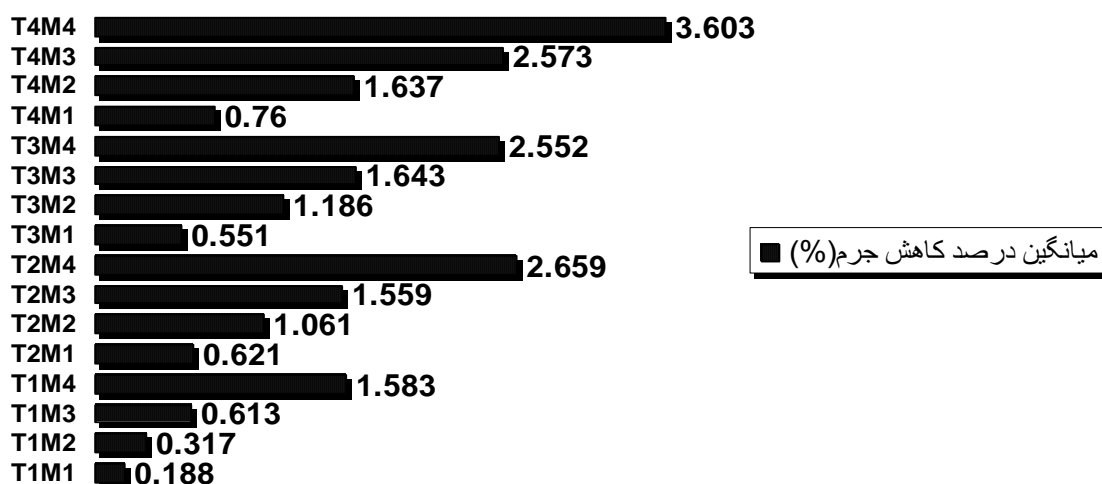
جدول ۳ و شکل ۲ می‌انگین درصد کاهش جرم نمونه‌های فرآورده مرکب حاصل از ۱۲ تکرار را بعد از

جدول ۲- میانگین درصد کاهش جرم فرآورده‌های مرکب پس از ۱-۴ ماه

مجاورت با قارچ مولد پوسیدگی سفید

ترکیب	زمان مجاورت	شاخص	میانگین درصد کاهش جرم	انحراف معیار
A1M2	ماه اول	T1M1	۰/۵۰۶	۰/۰۸۲
	ماه دوم	T1M2	۰/۵۳۵	۰/۰۴۵
	ماه سوم	T1M3	۱/۳۲۷	۰/۲۵۸
	ماه چهارم	T1M4	۲/۱۹۱	۰/۳۳۵
A2M0	ماه اول	T2M1	۰/۹۲۴	۰/۳۰۷
	ماه دوم	T2M2	۱/۴۴۳	۰/۴۵۵
	ماه سوم	T2M3	۲/۷۳۴	۰/۱۲۷
	ماه چهارم	T2M4	۳/۳۰۶	۰/۳۵۶
A2M2	ماه اول	T3M1	۰/۹۶۸	۰/۲۹۸
	ماه دوم	T3M2	۱/۲۹۳	۰/۵۱۵
	ماه سوم	T3M3	۲/۴۹۹	۰/۴۱۶
	ماه چهارم	T3M4	۳/۲۵۶	۰/۴۲
A3M2	ماه اول	T4M1	۱/۰۲۳	۰/۲۶۲
	ماه دوم	T4M2	۱/۶۴۱	۰/۳۳۵
	ماه سوم	T4M3	۳/۰۵۸	۰/۱۷۶
	ماه چهارم	T4M4	۴/۱۰۶	۰/۳۵۸

میانگین درصد کاهش جرم(%) (قارچ عامل پوسیدگی قهوه ای)

شکل ۲- میانگین درصد کاهش جرم فرآورده‌های مرکب پس از ۱-۴

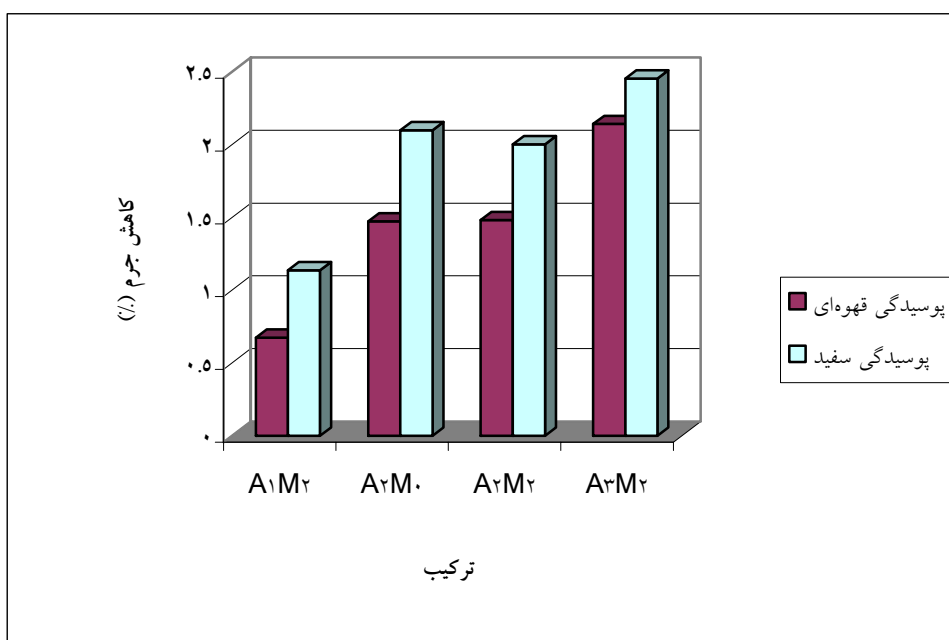
ماه مجاورت با قارچ مولد پوسیدگی قهوه ای

جدول ۳- میانگین درصد کاهش جرم فرآورده‌های مرکب پس از ۱-۴

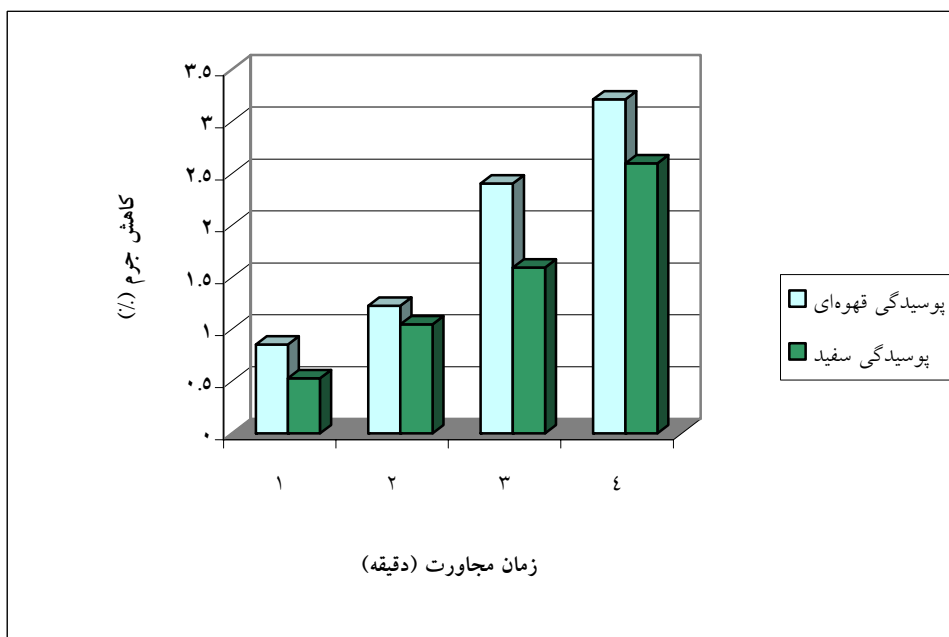
ماه مجاورت با قارچ مولد پوسیدگی قهوه ای

انحراف معیار	میانگین درصد کاهش جرم	شاخص	زمان مجاورت	ترکیب
۰/۰۳	۰/۱۸۸	T1M1	ماه اول	
۰/۰۴۹	۰/۳۱۷	T1M2	ماه دوم	A1M2
۰/۱۵۷	۰/۶۱۳	T1M3	ماه سوم	
۰/۲۴۷	۱/۵۸۳	T1M4	ماه چهارم	
۰/۰۲۹	۰/۶۲۱	T2M1	ماه اول	
۰/۱۶۸	۱/۰۶۱	T2M2	ماه دوم	A2M0
۰/۱۳۳	۱/۵۵۹	T2M3	ماه سوم	
۰/۳۴۹	۲/۶۵۹	T2M4	ماه چهارم	
۰/۰۳۹	۰/۵۵۱	T3M1	ماه اول	
۰/۲۴۸	۱/۱۸۶	T3M2	ماه دوم	A2M2
۰/۳۱۱	۱/۶۴۳	T3M3	ماه سوم	
۰/۳۹۴	۲/۵۵۲	T3M4	ماه چهارم	
۰/۴۴۷	۰/۷۶۰	T4M1	ماه اول	
۰/۲۷۵	۱/۶۳۷	T4M2	ماه دوم	A3M2
۰/۳۹۲	۲/۵۷۳	T4M3	ماه سوم	
۰/۲۵۹	۳/۶۰۳	T4M4	ماه چهارم	

همچنین شکل‌های ۳ و ۴ کاهش جرم ایجاد شده توسط دو متفاوت را نشان می‌دهد
قارچ در ترکیبات مختلف و همچنین زمان‌های مجاورت

شکل ۳- مقادیر کاهش جرم ترکیبات متفاوت پس از مجاورت

شکل ۴-مقادیر کاهش جرم فراورده‌های مرکب پس از مجاورت ۱-۴ ماه

جدول ۴- گروه بندی دانکن مقادیر کاهش جرم ترکیبات مختلف فرآورده‌های مرکب پس از مجاورت با قارچ رنگین کمان

گروه بندی میانگین ها ($\alpha=0.5$)	درصد کاهش جرم	کد ترکیب
۱	۱/۱۳۹	A1M2
۲	۲/۱۰۲	A2M0
۲	۲/۰۰۴	A2M2
۲	۲/۴۵۷	A3M2

جدول ۴ و ۵ نشان می دهند در سطح ۰.۵٪ و بالاتر در شاخص درصد کاهش جرم تیمارهای مختلف فرآورده‌های مرکب پس از مجاورت با قارچ رنگین کمان اختلاف معنی داری وجود دارد. بیشترین درصد کاهش جرم در ترکیب A^3M^2 رخ داده است.

جدول ۵- تجزیه واریانس مقادیر کاهش جرم قارچ مولد پوسیدگی سفید

منبع تغییرات	درجات آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	مقدار F	سطح معنی داری
زمان مجاورت	۳	۱۱۲/۷۵۶	۳۷/۵۷۵	۹۶/۶۱۰	۰/۰۰۰
خطا	۱۲۴	۴۸/۲۲۸	۰/۳۸۹		
کل	۱۲۸	۶۳۵/۷۴۴			

جدول ۶- گروه بندی دانکن مقادیر کاهش جرم فرآورده‌های مرکب در زمانهای

مختلف مجاورت با قارچ رنگین کمان

گروه بندی میانگین ها ($\alpha=0.5$)	درصد کاهش جرم	زمان مجاورت
۱	۰/۸۵۵	۱ ماه
۲	۱/۲۲۸	۲ ماه
۳	۲/۴۰۴	۳ ماه
۴	۳/۲۱۴	۴ ماه

با توجه به نتایج جدول ۶ در سطح ۰.۵٪ و بالاتر در کاهش جرم فرآورده‌های مرکب پس از زمان های مجاورت مختلف با قارچ رنگین کمان اختلاف معنی داری وجود دارد و بیشترین درصد کاهش جرم در ماه چهارم پس از مجاورت اتفاق افتاده است.

جدول ۷- تجزیه واریانس مقادیر کاهش جرم قارچ مولد پوسیدگی قهوه ای (تیمار)

منبع تغییرات	درجات آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	مقدار F	سطح معنی داری
تیمار	۳	۳۴/۶۱۸	۱۱/۵۳۹	۱۶/۶۰۰	۰/۰۰۰
خطا	۱۲۴	۸۶/۱۹۵	۰/۶۹۵		
کل	۱۲۸	۳۸۷/۹۰۴			

جدول ۸- گروه بندی دانکن مقادیر کاهش جرم ترکیبات مختلف فراورده‌های مرکب پس از مجاورت با قارچ سرداب

کد ترکیب	درصد کاهش جرم	گروه بندی میانگین ها ($\alpha=0.05$)
A1M2	۰/۶۷۵	۱
A2M0	۱/۴۷۵	۲
A2M2	۱/۴۸۳	۲
A3M2	۲/۱۴۳	۳

همان طوری که ملاحظه می شود در سطح ۰.۵٪ و بالاتر در کاهش جرم تیمارهای مختلف فراورده‌های مرکب پس از مجاورت با قارچ سرداب اختلاف معنی داری وجود دارد. بیشترین درصد کاهش جرم در ترکیب A^3M^2 رخ داده است.

جدول ۹- تجزیه واریانس مقادیر کاهش جرم قارچ مولد پوسیدگی قهوه ای (زمان مجاورت)

منبع تغییرات	درجات آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	مقدار F	سطح معنی داری
زمان مجاورت	۳	۷۵/۱۵۹	۲۵/۰۵۳	۶۸/۰۴۶	۰/۰۰۰
خطا	۱۲۴	۴۵/۶۵۴	۰/۳۶۸		
کل	۱۲۸	۳۸۷/۹۰۴			

جدول ۱۰- گروه بندی دانکن مقادیر کاهش جرم فراورده‌های مرکب در زمانهای مختلف مجاورت با قارچ سرداب

زمان مجاورت	درصد کاهش جرم	گروه بندی میانگین ها ($\alpha=0.05$)
۱ ماه	۰/۵۳۰	۱
۲ ماه	۱/۰۵۰	۲
۳ ماه	۱/۵۹۷	۳
۴ ماه	۲/۵۹۹	۴

جدول نشان می دهند در سطح ۰.۵٪ و بالاتر در کاهش جرم تیمارهای فراورده‌های مرکب پس از زمان های مجاورت مختلف با قارچ سرداب اختلاف معنی داری وجود دارد. بیشترین درصد کاهش جرم در ماه چهارم پس از مجاورت اتفاق افتاده است.

جدول ۱۱- آزمون T - مقایسه فاکتور کاهش جرم ایجاد شده توسط قارچ رنگین کمان و قارچ سرداب

قارچ نوع	تعداد نمونه	انحراف معیار	میانگین خطای استاندارد	میانگین	درجه آزادی	سطح معنی داری
قارچ رنگین کمان	۱۲۸	۱/۱۲۵	۰/۰۹۹۵	۱/۹۲۵		
قارچ سرداب	۱۲۸	۰/۹۷۵	۰/۰۸۶۲	۱/۴۴۴	۲۵۴	۰/۰۰۰

بطوریکه ملاحظه می شود در کاهش جرم تیمارهای فراورده‌های مرکب پس از مجاورت با قارچ سرداب و قارچ رنگین کمان اختلاف معنی داری وجود دارد

بحث

به طور کلی کاهش جرم فراورده‌های مرکب حاوی ۷۰ درصد الیاف دارای سازگارکننده نسبت به سایر فراورده‌ها بیشتر بود. لذا نتیجه می شود با افزایش درصد مواد چوبی در ترکیب میزان کاهش جرم نیز افزایش یابد. چنین نتیجه‌ای توسط استیون (۲۰۰۲) و پورعباسی (۱۳۸۴) نیز گزارش شده است. کاهش جرم فراورده‌های مرکب با افزایش زمان مجاورت نمونه‌ها روند صعودی داشت، بطوریکه بیشترین کاهش جرم فراورده‌های مرکب در ماه چهارم پس از مجاورت بدست آمد. میزان کاهش جرم در ماه سوم و همچنین ماه چهارم نسبت به دو ماه اول بیشتر بود و این روند در نمونه‌های مجاور با قارچ پوسیدگی سفید واضح تر می باشد. این نتیجه توسط نادعلی در مورد نمونه‌های مجاور با قارچ سفید در سال ۱۳۸۵ نیز تایید شده است چون هر دو عامل زمان مجاورت و نوع ترکیب تیمارها (بعنوان فاکتور متغیر) ، با درصد کاهش جرم (بعنوان فاکتور ثابت) رابطه مستقیم دارند، با در نظر گرفتن همزمان دو عامل متغیر، در مورد هر دو قارچ بیشترین درصد کاهش جرم، در ماه چهارم پس از مجاورت و در تیمار دارای بیشترین ماده چوبی مشاهده شد. در مقایسه اثر دو قارچ مولد پوسیدگی بر کاهش جرم مشاهده می شود قارچ رنگین کمان با شدت بیشتری عمل کرده است و کاهش جرم ناشی از پوسیدگی این قارچ بیشتر و سریع تر از پوسیدگی قهوه‌ای می باشد. لذا استنباط می شود با توجه به آرد و گونه چوبی راش موجود در

نمونه‌های فراورده مرکب که از گونه‌های چوبی پهن برگ مورد علاقه این قارچ در محیط طبیعی است. کاهش جرم توسط قارچ رنگین کمان شدیدتر بوده است.

منابع مورد استفاده

- پارسا پژوه، داود، ۱۳۷۹، تکنولوژی چوب، انتشارات دانشگاه تهران
- پور عباسی، سارا، ۱۳۸۴، بررسی دوام فراورده‌های حاصل از چهار نوع الیاف طبیعی و پلی اتیلن سنگین در برابر قارچ رنگین کمان (*Trametes versicolor*) پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران.
- کریمی مزرعه شاهی، علی نقی، پارسا پژوه، داود، ۱۳۶۸، بررسی دوام چوب راش ایران در حالت طبیعی و تیمار شده با نمکهای محلول در آب در برابر قارچ رنگین کمان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس نور
- ملکانی، مهدی، ۱۳۸۶، بررسی تغییرات پوسیدگی سفید بر برخی از خواص مکانیکی و شیمیایی چوب راش ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات..
- نادعلی کله‌رودی، الهام، ۱۳۸۵، مطالعه دوام فراورده‌های مرکب ساخته شده از باگاس-پلی پروپیلن در برابر قارچ *Trametes versicolor*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران
- نصیری نوشین، چوب-پلاستیک (پدیده امروز-نیاز فردا)، مجله صنایع چوب و کاغذ، شماره ۱۶، تیر ۱۳۸۴
- Eaton, R.A. and Hale, M.D.C (1991), wood decay, pests and protection. published by champan and Hale
- Gnatowski, M., and Mah, c., 2003. Testing of Wood plastic composites, In: Seventh international conference on wood fiber plastics, U.S Borax and Clariant laboratories, Madison, WI. May 19-20
- Nakayama, F., Chow, P., 2000. Preliminary investigation on the natural durability of guayule (*perthenium argentatum*)-based wood products, 31 Annual meeting Kona, Hawaii, U.S.A., Mag 14-19, IRG /WP /00 - 40154, Stockholm, Sweden.
- Pendelton, D. and Hoffard, T., 2002. Durability of an extruded HDPE/wood composite. Forest product Journal Tvol. 52, no. 6, 21-27
- Willeitner, Hubert, 1984. laboratoary tests on the natural durability of timber. methods and problems. Document No. IRG/WP/2217

Effects of Fungus *Trametes versicolor* and *Coniophora puteana* study, on the Mass loss of Wood/Polypropylene Composites.

Hasanpour, A^{*1}, Baziar, B², Khademi eslam, H.² and Hemasi, A.H.³

1*- Corresponding author, MSc., Wood and Paper group, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran
Email: arash863@yahoo.com

2- Assistant Professor, Wood and Paper group, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran

3- Associate Professor, Wood and Paper group, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran

Received: Jun., 2009

Accepted: Mar., 2010

Abstract

Wood polymer composites (wpc) have been extracting used for building Products, Automotive, Packaging materials and another applications. Wpc is subject to fungal attack due to wood components. Early detection of wood decay is critical because decay fungi can cause mass loss and rapid structure failure. The objective of this study was to compare the effects of two fungi *Trametes versicolor* and *Coniophora puteana* on the mass loss of wood plastic composites. Specimens as four various treatments: contain 40,50,60,70 percent of wood flour in composition, were exposed to brown rot and white rot for 4, 8, 12, 16 week. After each of mentioned time Mass loss was measured and its amount increased for each of treatments. As seen, most amount of mass loss occurred on 16th week after contamination and in samples with 70% wood flour about two fungi .Results shown that contamination time and wood flour percent in composition have direct correlation with composites mass loss. Also at same treatments and contamination times white rot has more severe effects on mass loss factor than brown rot.

Key words: wood/polypropylene composites, mass loss, *Trametes versicolor*, *Coniophora puteana*.